



Fylkesmannen i Vestfold

Arbeids- og Sosialdepartementet
Fosby Geir
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

Vår saksbehandler / telefon:
Ellen Roberg
33 37 24 10

Deres referanse:

Vår referanse:
2014/5245
Arkivnr: 721.0

Vår dato:
12.11.2014

Høringsuttalelse - forslag om å regulere at barns inntekt skal holdes utenfor ved vurdering av søknader om økonomisk stønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18

Fylkesmannen i Vestfold viser til Arbeids- og sosialdepartementets høringsnotat av 2. september 2014.

Departementet ønsker å begrense kommunenes adgang til å regne med hjemmeboende barns inntekter fra arbeid i fritid og ferier ved vurdering og utmåling av økonomisk stønad til familien og foreslår et nytt tredje ledd i lov om sosiale tjenester i NAV § 18.

Departementet foreslår to alternative endringer i bestemmelsen om stønad til livsopphold:

Alternativ A: En hovedregel uten beløpsgrense.

Alternativ B: En hovedregel om at barns inntekter under en bestemt beløpsgrense ikke skal innvirke på familiens stønad.

Departementet ber om synspunkter på hvilket alternativ som anses best egnet til å oppnå formålet.

Behovet for lovendring begrunnes med bedre og mer likeverdig vilkår for barn som vokser opp i fattige familier og at barn i familier som mottar økonomisk stønad til livsopphold vil kunne bedre sin egen situasjon gjennom inntekter fra arbeid i helger og ferier.

Fylkesmannen viser innledningsvis til gjeldende rundskriv til sosialtjenesteloven hvor det framgår at barns inntekter fra kvelds- og lørdagsjobb ved siden av skolen ikke skal føre til reduksjon i foreldrenes stønad. Rundskrivet regulerer langt på vei de hensyn som departementet ønsker å ivareta i dette forslaget.

Vi er positive til lovforslaget og vil støtte forslaget alternativ A – en hovedregel uten beløpsgrense. Alternativt vil vi foreslå å ta bort «*Med mindre særlige grunner taler for det*» slik at lovtekst (§ 18, 3. ledd) framstår slik: **Ved utmåling av stønad til familier skal det ikke tas hensyn til hjemmeboende barns inntekt av arbeid i fritid og skoleferier.**

Barn og unge kan i liten grad påvirke sin egen velferd og mye tyder på at lavinntekt i oppveksten påvirker utviklingen senere i livet. Studier viser at lavinntekt og dårlige levekår går i arv. Barn og unge skal sikres en trygg oppvekst og kunne delta i alminnelige aktiviteter, uavhengig av om foreldrene har en vanskelig økonomi.

En undersøkelse (Ytterborg, Helene 2013) viser at kommuner som praktiserer avkorting av foreldres utbetalinger til økonomisk sosialhjelp dersom ungdommene i familien har arbeidsinntekt, har redusert sannsynlighet for at ungdommene jobber, sammenlignet med kommuner som ikke foretar slik avkorting (Fattigdom og levekår i Norge – Status 2013). Det har også en effekt på hvorvidt ungdommene jobber når de er over 18 år.

Formålet med sosialtjenesteloven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet. I tråd med dette formålet bør slik avkorting ikke foretas.

Arbeidsmarkedet er den viktigste arenaen for fordeling av inntekter og beskyttelse mot fattigdom. Arbeidstilknytningen er lav blant personer som mottar økonomisk sosialhjelp. Derfor er det av stor betydning for unge i familier som mottar økonomisk stønad å få en tilknytning til arbeidslivet og få en opplevelse av at det lønner seg å arbeide.

Fylkesmannen støtter departementets argument om at barna ikke vil oppleve at det lønner seg å arbeide hvis barns inntekt gjennom arbeid i ferier og helger fører til redusert stønad.

Vi legger stor vekt på å beholde kommunenes frihet til å vurdere hver sak individuelt og konkret, uavhengig av størrelsen på barn og unges inntekt og mener hovedregelen om at barns inntekt ikke skal tas hensyn til ved utmåling av økonomisk stønad til familier står klart fram uten at det settes beløpsgrense. Presiseringen i forslaget om at det gjelder arbeid i fritid og skoleferier bidrar til at det framstår som tydelig at fulltidsarbeid som fortrenger skolegang utelukkes.

Beløpsgrense

Det framgår av høringsnotatet at beløpsgrensen refererer til en årsinntekt og kommunene vil måtte ta stilling til når inntektsgrensen er nådd i det enkelte tilfellet. Vi ser utfordringer for kommunene ved praktisering av beløpsgrense. Ved behandling av søknad om økonomisk stønad skal den individuelle vurderingen foretas konkret i hver sak ut fra tjenstemottakers situasjon *på søknadstidspunktet*. I høringsnotatet står det at det vil være opp til kommunene å forholde seg til inntektsgrensen på en hensiktsmessig måte. Vi mener dette vil kunne føre til ulik praksis fra kommune til kommune på hvordan beregning av inntekt praktisk løses. Med henvisning til forslaget hvor det er presisert at det gjelder arbeid i fritid og skoleferier, samt de utfordringene vi mener en praktisering av beløpsgrense vil innebære, mener vi bestemmelsen bør stå uten beløpsgrense.

Stipend fra Statens lånekasse til elever i videregående opplæring

I forbindelse med forslaget bør også barns/elevs inntekt i form av stipend fra Statens lånekasse kommenteres. Det finnes en rekke ulike stipendordninger for elever i videregående opplæring; grunnstipend, utstyrsstipend, bostipend, reisestipend, flyktningsstipend mv. Det er derfor viktig å kartlegge grundig hvilket formål et stipend er gitt til og hvilke utgifter stipendet er ment å skulle dekke, da stipend gis med ulikt beløp avhengig av hvilket utdanningsprogram ungdommen går og også avhengig av foreldrenes inntekt.

Vi ber departementet ta stilling til hvordan inntekter i form av stipend fra Statens lånekasse til elever i videregående opplæring skal vurderes ved utmåling av stønad til familier. Det bør utarbeides nye, utfyllende merknader i rundskrivet til loven på dette området.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold



Erling Lae
fylkesmann



Svein Lie
fylkeslege/avdelingsdirektør